

1

BAUMGARTNER ZIT OP de bovenverdieping aan zijn bureau, in de kamer die hij afwisselend als zijn werkruimte, zijn cogitorium en zijn hok betitelt. Hij heeft zijn pen in de aanslag en is halverwege een zin in het derde hoofdstuk van zijn monografie over de pseudoniemen van Kierkegaard, als hij zich opeens realiseert dat het boek met het citaat dat hij nodig heeft om de zin af te ronden nog beneden in de huiskamer ligt, waar hij het gisteravond heeft achtergelaten voordat hij naar bed ging. Als hij naar beneden loopt om het boek te halen, schiet hem ook te binnen dat hij beloofd heeft vanochtend om tien uur

zijn zuster te bellen, en omdat het nu bijna tien uur is, besluit hij naar de keuken te lopen, eerst haar te bellen en dan pas het boek uit de woonkamer te halen. Maar als hij de keuken in loopt ruikt hij opeens een scherpe schroeilucht. Er brandt iets aan, beseft hij, en als hij naar het fornuis loopt ziet hij dat een van de voorste pitten nog aan is en dat een klein vlammetje onverdroten bezig is zich door de bodem van het aluminium pannetje te vreten dat hij drie uur geleden heeft gebruikt voor de twee zachtgekookte eieren van zijn ontbijt. Hij draait het gas uit en tilt dan zonder er verder bij na te denken, althans zonder de moeite te nemen om een pannelap of een theedoek te pakken, het geschonden, nog gloeiend hete pannetje van het fornuis en brandt zijn hand. Baumgartner schreeuwt het uit van de pijn. Een fractie van een seconde later laat hij het pannetje vallen, dat pardoos op de grond klettert, en rent hij, nog kreunend van de pijn, naar de gootsteen, draait de koude kraan open, steekt zijn rechterhand onder de straal en houdt hem daar een minuut of drie, vier terwijl het verkoelende water over zijn huid stroomt.

In de hoop zo mogelijke blaren op zijn vingers en hand te hebben voorkomen dept Baumgartner met een theedoek zijn hand voorzichtig droog, wacht dan even, buigt zijn vingers, drukt de doek nog een paar keer op zijn hand, en vraagt zich dan opeens af wat hij hier in de keuken doet. Nog voordat hij zich weer weet te herinneren dat hij zijn zus wilde bellen, rinkelt de telefoon. Hij neemt de hoorn van de haak en mompelt een halfslachtig hallo. Zijn zus, zegt hij bij zichzelf, wanneer hij ten slotte weer beseft waarom hij daar staat, en omdat het nu al over tien is en hij haar nog niet heeft gebeld verwacht

hij dan ook Naomi aan de lijn te hebben, zijn vitterige jongere zus die hem natuurlijk meteen gaat verwijten dat hij *zoals gewoonlijk* weer vergeten is dat hij haar zou bellen, maar als degene die hij aan de lijn heeft begint te praten, blijkt het niet Naomi maar een man, een man die hij niet kent, met een onbekende stem, die iets van excuses mompelt omdat hij te laat is. Te laat waarvoor, vraagt Baumgartner. Om uw meterstand op te nemen, zegt de man. Ik zou er om negen uur zijn, weet u nog? Nee, dat weet Baumgartner niet meer, hij kan zich niet één moment in de afgelopen dagen of weken herinneren dat hij er bij stil heeft gestaan dat de meteropnemer van het energiebedrijf om negen uur zou komen, en daarom zegt hij tegen de man dat die zich geen zorgen hoeft te maken, dat hij toch van plan is om de hele ochtend en middag thuis te blijven. Maar de man van het energiebedrijf, die zo te horen nog jong en onervaren is en een goede indruk hoopt te maken, wil per se even uitleggen dat het hem nu aan de tijd ontbreekt om uit te leggen waarom hij niet op tijd is verschenen, maar dat er een *goede reden* voor was, een soort *overmacht*, en dat hij er zo snel mogelijk aankomt. Prima, zegt Baumgartner, dan zie ik u wel verschijnen. Hij hangt op en bekijkt zijn rechterhand, die inmiddels pijnlijk klopt, maar als hij zijn handpalm en zijn vingers monstert ziet hij niets wat op blaren of schilfers wijst, enkel een soort algemene roodheid. Valt wel mee, denkt hij, ik mag niet klagen, en dan denkt hij in de tweede persoon bij zichzelf: ruid dat je bent, je mag nog van geluk spreken. Dan schiet het hem weer te binnen dat hij nu echt Naomi moet bellen, nu meteen, *om haar het gras voor de voeten weg te maaien*, maar net als hij de hoorn van de haak wil nemen om haar num-

mer te draaien wordt er aangebeld. Baumgartner slaakt een diepe zucht. Met het gonzen van de kiestoon nog in zijn hand legt hij de hoorn terug, loopt naar de voordeur en geeft het zwartgeblakerde pannetje narrig een schop als hij de keuken uit loopt.

Zijn humeur klaart weer op als hij opendoet en ziet dat het Molly is, de vrouw van UPS, een geregelde bezoeker die zich in de loop van de tijd de status heeft verworven van... ja, van wat eigenlijk? Niet die van echte vriendin, maar inmiddels toch wel van iets meer dan zomaar een bekende, gezien het feit dat ze al vijf jaar twee of drie keer per week aan de deur komt, en het ook zo is dat de eenzame Baumgartner, wiens vrouw al bijna tien jaar dood is, stiekem een beetje verliefd is op die struise vrouw van halverwege de dertig van wie hij de achternaam niet eens kent, want hoewel Molly zwart is en zijn vrouw dat niet was, heeft ze iets in haar blik dat hem elke keer dat hij haar ziet aan zijn overleden Anna doet denken. Het gebeurt steevast, maar wat het precies is kan hij moeilijk zeggen. Een soort kwiekheid misschien, al is het veel meer dan dat, of anders iets wat je zou kunnen omschrijven als een *stralende alertheid*, of anders gewoon als de kracht van *sprankelende eigenheid*, van menselijke vitaliteit die ze met heel haar vibrerende schittering uitstraalt in een complexe dans van nauw met elkaar verweven gevoel en gedachte – zoiets misschien, als dat al ergens op slaat, maar hoe je dat wat Anna had ook wilt noemen, Molly heeft het in elk geval ook. Daarom is Baumgartner steeds boeken blijven bestellen die hij niet nodig heeft, nooit open zal slaan en uiteindelijk aan de plaatselijke bibliotheek zal schenken, enkel en alleen om even in Molly's nabijheid te

verkeren zodra ze aanbelt om weer zo'n boek bij hem af te leveren.

Goedemorgen, professor, zegt ze, en ze lacht haar sprankelende lach als was het een zegening. Weer een boek voor u.

Dank je wel, Molly, zegt Baumgartner, ook naar haar lachend terwijl ze hem het smalle bruine pakje overhandigt. Hoe gaat het vandaag?

Het is nog vroeg – moeilijk om nu al te zeggen – maar tot nu toe meer positief dan negatief. Je kunt haast niet anders dan vrolijk zijn op zo'n stralende dag als vandaag.

De eerste fraaie lentedag – de mooiste dag van het jaar. Laten we ervan genieten zolang het nog kan, Molly. Je weet nooit wat er kan gebeuren.

Zo is het maar net, antwoordt Molly. Ze lacht even samenzweerderig en dan, voordat hij een geestig of gevat antwoord kan verzinnen om het gesprek gaande te houden, zwaait ze alweer ten afscheid en loopt naar haar busje terug.

Dat is ook zoiets wat Baumgartner leuk vindt aan Molly. Ze lacht altijd om zijn grapjes, al zijn ze nog zo flauw.

Hij loopt weer naar de keuken en legt het ongeopende pakje boven op de stapel andere nog ongeopende pakjes op de tafel die in een hoek van de kamer geklemd staat. De stapel is de laatste tijd zo hoog geworden dat het ernaar uitziet dat nog een of twee van die pakjes de hele boel zal doen omkieperen. Baumgartner neemt zich voor de boeken later die dag uit hun kartonnen verpakking te halen en de dan ontblote boeken over te hevelen naar de minst volle van al de kartonnen dozen met ongewenste boeken die op de veranda in de achtertuin apart zijn gezet om aan de openbare bibliotheek te worden geschon-

ken. Ja, ja, zegt Baumgartner bij zichzelf, ik weet dat ik toen Molly de vorige keer hier was al heb beloofd dat ik het zou doen, en de keer daarvoor ook al, maar nu meen ik het echt.

Hij kijkt op zijn horloge en ziet dat het kwart over tien is. Het is al laat, maar misschien nog niet te laat om Naomi te bellen en haar het gras voor de voeten weg te maaien voordat ze hem weer allerlei verwensingen naar het hoofd kan slingeren. Hij reikt naar de telefoon, maar net als hij de hoorn van de haak wil pakken, rinkelt de witte rakker opnieuw. Weer gaat hij ervan uit dat het zijn zuster is, en weer heeft hij het mis.

Een ielig bibberstemmetje beantwoordt zijn gemompelde hallo met een amper verstaanbare vraag: Meneer Baumgartner? De woorden komen uit de mond van iemand die nog zo jong is en zo hoorbaar in nood verkeert dat Baumgartner plotseling overspoeld wordt door een golf van paniek, alsof zijn organen opeens allemaal op dubbele snelheid werken. Als hij vraagt met wie hij spreekt, zegt het stemmetje: Met Rosita, en meteen weet hij dat er iets mis moet zijn met mevrouw Flores, de vrouw die een paar dagen na Anna's begrafenis al kwam schoonmaken en inmiddels twee keer per week langskomt om te dweilen, het tapijt te stofzuigen, zijn was te doen en allerlei andere huishoudelijke karweitjes op te knappen, en hem daarmee de afgelopen negenenhalf jaar heeft behoed voor een leven in viezigheid en wanorde, de bovenste beste, stabiele, meestal zwijgende en ingetogen mevrouw Flores, met haar man de bouwvakker en haar drie kinderen, de twee grote jongens en de jongste, Rosita, een spichtig meisje van twaalf met prachtige bruine ogen dat elk jaar met Halloween aanbelt voor haar zakje snoep.

Wat is er aan de hand, Rosita? vraagt Baumgartner. Is er iets met je moeder?

Nee, zegt Rosita, niet met mijn moeder. Met mijn vader.

Baumgartner wacht even als het meisje haar ingehouden tranen in een gesmoorde huilbui de vrije loop laat. En omdat de kleine meid worstelt om zich te beheersen en zich niet compleet wil laten gaan, is haar ademhaling inmiddels tot een sidderend snikken geworden. Baumgartner begrijpt dat mevrouw Flores, omdat ze vanmiddag zou komen, en omdat het vakantie is en haar dochter dus niet op school zit, Rosita heeft opgedragen om meneer Baumgartner te bellen over de noodsituatie, terwijl ze zelf gaat kijken wat er met haar man is gebeurd.

Als het gesmoorde snikken enigszins is bedaard stelt Baumgartner de volgende vraag. Door de flarden van wat het kind hem vertelt een beetje aan elkaar te lijmen, flarden die ze van haar moeder gehoord heeft, die het zelf ook weer van iemand anders heeft, begrijpt Baumgartner dat meneer Flores vanochtend met de renovatie van een keuken bezig was, en dat hij toen hij in de kelder van de klant met zijn kettingzaag planken aan het zagen was, iets wat hij al honderden, zo niet duizenden keren eerder heeft gedaan, het op de een of andere manier voor elkaar heeft gekregen om twee vingers van zijn rechterhand af te zagen.

Baumgartner ziet de afgezaagde vingers in een hoopje zaagsel op de grond vallen. Hij ziet het bloed uit de naakte, ontvelde stompjes stromen. Hij hoort meneer Flores gillen.

Eindelijk zegt hij: Maak je geen zorgen, Rosita. Ik weet dat het verschrikkelijk klinkt, maar de dokters kunnen het in

orde maken. Ze kunnen je vaders vingers weer aan zijn hand vastmaken, en als je na de vakantie weer naar school gaat, is hij weer helemaal de oude.

Echt?

Ja, echt. Dat beloof ik je.

Omdat het meisje alleen thuis is, en al vanaf het moment dat haar moeder naar het ziekenhuis is gegaan helemaal overstuur en doodsbang is, blijft Baumgartner nog een minuut of tien met haar praten. Aan het eind van het gesprek weet hij haar op zeker moment iets te ontlokken wat op een lachje lijkt, en als ze ten slotte ophangen is het dat zielige lachje dat hem bijblijft, want hij weet bijna zeker dat dit het belangrijkste zal blijken wat hij deze hele dag voor elkaar heeft gekregen.

Toch is Baumgartner van slag. Hij trekt een stoel bij en gaat zitten, staart naar de zwarte kring die een koffiekopje ooit heeft achtergelaten en loopt het tafereel in gedachten nog eens door. Angel Flores, een ervaren timmerman van achtenveertig jaar, is bezig met een handeling die hij jarenlang al vele malen met goed gevolg heeft uitgevoerd en maakt dan opeens op een onverklaarbare manier een fout door even niet op te letten en brengt zichzelf zo een ernstige verwonding toe. Door wat? Wat deed hem even zijn concentratie verliezen zodat hij zijn gedachten niet bij het karwei had waar hij mee bezig was, een karweitje dat doodsimpel is als je je hoofd erbij hebt en levensgevaarlijk als je het er niet bij hebt? Had een van zijn collega's hem afgeleid door net op dat moment de trap af te komen? Was er ongewild een gedachte bij hem opgekomen? Was er een vlieg op zijn neus gaan zitten? Had

hij opeens buikpijn gekregen? Had hij gisteravond te veel gedronken of ruzie gehad met zijn vrouw voordat hij de deur uit was gegaan of... Het valt hem opeens in dat meneer Flores misschien wel zijn vingers heeft afgezaagd op hetzelfde moment dat hij, Baumgartner, zijn hand verbrandde aan het pannetje. Ieder de oorzaak van zijn eigen ellende, al was de ellende van de een aanzienlijk groter dan die van de ander, maar toch, in beide gevallen...

Er wordt gebeld, waardoor Baumgartners gedachtestroom wordt onderbroken. Verdorie, zegt hij, terwijl hij langzaam opstaat en naar de voordeur sloft. Je krijgt hier amper de tijd om na te denken.

Als Baumgartner opendoet kijkt hij recht in het gezicht van de meteropnemer, een lange, potige vent van eind twintig of begin dertig, in het voorgeschreven blauwe overhemd van het energiebedrijf. Op zijn linkerborstzak prijkt het PSE&G-logo, met net daaronder, felgeel gestikt, de naam van de draager: Ed. Voor zover Baumgartner dat kan beoordelen, is de blik die Ed in zijn ogen heeft zowel hoopvol als bezorgd. Een vreemde combinatie, denkt hij, en als Ed ter begroeting beedeeld glimlacht, maakt dat de verwarring nog groter – alsof de meteropnemer half en half verwacht dat de deur weer voor zijn neus dicht zal worden gesmeten. Om 's mans zorgen enigszins weg te nemen vraagt Baumgartner hem binnen te komen.

Dank, meneer Boomgaarder, zegt de man, terwijl hij over de drempel stapt. Heel vriendelijk van u.

Eerder geamuseerd dan gekrenkt door het verhaspelen van zijn naam, zegt Baumgartner: Zullen we elkaar maar ge-

woon bij de voornaam noemen? Die van jou ken ik al – Ed.
Dus laat dat meneer maar weg en zeg gewoon Sy.

Saai? zegt Ed. Wat is dat nou voor een naam?

Niet zo saai dat er niks aan is – gewoon Sy, S-Y. Het is de afkorting van Seymour, de bespottelijke naam die mijn ouders me bij mijn geboorte hebben gegeven. Sy is ook niet geweldig, dat geef ik toe, maar het is in elk geval beter dan Seymour.

Jij dus ook? zegt de meteropnemer.

Hoezo, ik ook? zegt Baumgartner.

Opgezadeld met een naam die je niet aanstaat.

Wat is er mis met Ed?

Niks. Het is meer mijn achternaam.

O? En hoe is die dan?

Papadopoulos.

Niks mis mee. Een mooie Griekse naam.

Voor iemand die in Griekenland woont, misschien. Maar in Amerika moeten ze erom lachen. Toen ik op school zat lachten de andere kinderen me uit. En toen ik een paar jaar geleden op de werpheuvel stond moest het hele publiek lachen toen ik over de luidspreker werd aangekondigd. Je krijgt er een hoe-heet-het-ook-weer... een complex van.

Als je er zo mee zit, waarom verander je hem dan niet?

Dat kan ik niet maken. Mijn vader zou er kapot van zijn.

Baumgartner begint er een beetje genoeg van te krijgen. Als hij al die wijdlopige onbenulligheden niet afkapt, dan gooit Ed Papadopoulos straks nog het hele levensverhaal van zijn vader op tafel, of verliest hij zich in allerlei herinneringen aan zijn wisselvallige carrière in de lagere regionen van het profhonkbal, dus verandert Seymour, kortweg Sy, abrupt van

onderwerp en vraagt hij Ed of hij niet eens in de kelder naar de meter wil kijken. Dan hoort hij dat het de eerste werkdag van de jongeman is en dat de meter beneden de eerste wordt die hij in dienst van de Public Service Electric & Gas Company zelfstandig gaat opnemen, wat tevens verklaart waarom hij niet op het afgesproken tijdstip is verschenen, niet door eigen schuld overigens, maar doordat een stel oudere collega's vanochtend – op zijn eerste werkdag bij het bedrijf – zo nodig een geintje met hem moest uithalen door de benzinetank van zijn busje zo goed als leeg te laten lopen, waardoor hij net nog een kilometer kon rijden, waardoor het busje midden in de spits op een drukke weg stil kwam te staan, waardoor hij nu dus zo laat is. Het spijt hem, zegt hij, het spijt hem vreselijk dat hij zoveel ongemak heeft veroorzaakt. Was hij maar zo verstandig geweest om even naar de benzinemeter te kijken voordat hij wegreed, dan was hij op tijd hier geweest, maar die stomme grapjassen moesten zo nodig een geintje met hem uithalen, alleen omdat hij nieuw is en ze wilden zien of hij een uitbrander van de chef zou krijgen. Nog zo'n flater en hij kan waarschijnlijk zijn biezen pakken.

Baumgartner wil het inmiddels wel uitgillen. Hoe is deze gespierde kletsmeier hier terechtgekomen, vraagt hij zich af, en hoe is deze overvloedige woordenstroom te stuiten? Toch voelt hij ondanks zijn toenemende ergernis iets van sympathie voor deze goedzak, dus in plaats van zijn longen vol te zuigen en het uit te gillen, slaakt Baumgartner een zachte, haast onhoorbare zucht en loopt hij vast in de richting van de deur die toegang biedt tot de kelder.

Hij zit hier beneden, zegt hij, op de muur linksachter,

maar als hij de schakelaar omdraait om het licht in de kelder aan te doen, blijft het donker. Verdorie, zegt Baumgartner, die worstelt om zich in te houden, zoals de kleine Rosita ook had geworsteld om niet te huilen toen ze elkaar net aan de telefoon hadden. De lamp moet beneden zijn doorgebrand.

Geen probleem, zegt Ed. Ik heb een zaklamp. Standaarduitrusting, zeg maar.

Mooi zo, dan weet je hem vast wel te vinden.

Misschien, maar misschien ook niet, zegt de aankomend meteropnemer. Zou je het erg vinden om even mee naar beneden te gaan en me te wijzen waar hij precies hangt? Alleen deze keer, dan hoeft ik verder geen beslag meer te leggen op je tijd.

Baumgartner heeft het idee dat Ed Papadopoulos bang is in het donker, of misschien alleen voor donkere kelders, vooral in oude huizen zoals dit, waar spinnenwebben aan de balken hangen, enorme insecten over de grond kruipen en God weet wat voor ander onzichtbaars de toegang tot de meter verspert, en daarom, al twijfelt hij er niet aan dat Naomi uitgerend zal bellen zodra hij zijn voet op de eerste trede van de keldertrap zet, laat Baumgartner zich er met tegenzin toe bewegen om de weg te wijzen.

De keldertrap is een beetje gammel, nog iets wat Baumgartner zichzelf had beloofd te zullen herstellen, maar wat nog steeds niet is gebeurd, ook niet nadat hij al jaren dezelfde belofte heeft gedaan, hetzelfde vaste voornemen heeft gekoesterd, want die trap herinnert hij zich pas weer als hij naar beneden loopt, maar zodra hij weer naar boven loopt en de deur dichttrekt, is hij hem alweer vergeten. Nu, zonder licht

boven de trap, en met de zaklamp van Ed als enige lichtbron achter zich, pakt Baumgartner behoedzaam de afgebrokkelde houten leuning vast, maar hij heeft die nog niet beet of zijn verbrande hand en vingers worden met duizend fantoomnaalden doorstoken – alsof hij zich nog een keer verbrandt. Hij trekt zijn hand meteen weer terug, en omdat er links geen leuning zit heeft hij nergens nog houvast, maar in het vaste vertrouwen de trap goed te kennen na al zoveel jaar in dit huis gewoond te hebben, doet hij voorzichtig een eerste stap naar beneden, mist net de tree, verliest in het donker zijn evenwicht en tuimelt naar beneden, om eerst zijn ene en daarna zijn andere elleboog te stoten, en vervolgens met zijn rechterknie op de harde cementvloer te klappen.

En voor de tweede keer die ochtend schreeuwt Baumgartner het uit van de pijn.

De schreeuw gaat over in een langgerekt gekerm terwijl zijn gebutste lijf zich over de vochtige keldervloer kronkelt. Hij heeft geen idee dat zijn benen bewegen, maar weet desondanks dat hij nog bij bewustzijn is, want er stuiteren wat onsamenhangende gedachten door zijn hersenpan, ook al zijn ze vaag en onbegrijpelijk, zodat het geen echte gedachten genoemd kunnen worden, vermoedt hij, en ze dus tot de categorie bijna-gedachten of non-gedachten worden gedegradeerd, zij het misschien dat hij, ondanks de pijn die zijn elleboog en zijn rechterknie teistert, geen pijn in zijn hoofd heeft, wat erop zou duiden dat zijn schedel de val zonder ernstige gevolgen heeft doorstaan, wat er vervolgens weer op zou duiden dat de valpartij hem in elk geval niet heeft gereduceerd tot een brabbelende, kwijlende idioot die rijk is voor het verzor-

gingshuis. Maar een moment later, als Ed zich over hem heen buigt en met zijn zaklamp in zijn gezicht schijnt, kan Baumgartner de woorden niet vinden om hem duidelijk te maken dat hij zijn zaklamp ergens anders op moet richten, dus kreunt hij in plaats daarvan nog maar een keer, terwijl hij met zijn rechterhand zijn ogen afschermt. Dat onvermogen om zijn gedachten te verwoorden baart hem zorgen, benauwt hem zelfs. Want het toont dus wel aan dat de grijze cellen danig door elkaar zijn geschud, zo niet permanent beschadigd, en anders tijdelijk ontregeld door de pijn die nog steeds door allerlei lichaamsdelen schiet, met uitzondering van zijn hoofd, vooral door zijn rechterelleboog, die aanvoelt alsof hij onmiddellijk zal vlam vatten zodra hij zijn arm optilt om zijn hand voor zijn ogen te houden, dezelfde rechterhand die hij vanochtend al heeft verbrand en die nog steeds pijn doet, ongetwijfeld omdat hij zich bij het laatste deel van zijn val met zijn handen heeft willen opvangen toen hij onderaan de trap op de cementen vloer klapte, al heeft hij daar geen herinnering aan.

Jezusmina, zegt Ed. Gaat het?

Na lang wachten weet Baumgartner er ten slotte een paar woorden uit te persen. Moeilijk te zeggen, zegt hij. Zo fijn als het is om te kunnen vaststellen dat hij zijn spraakvermogen niet kwijt is, de pijn is nog wel te hevig om die triomf nu al te bejubelen. Ik leef in elk geval nog, gaat hij verder. Dat is alvast iets, zou ik zeggen.

Nou en of, zegt de meterman, dat is het zeker. Maar vertel eens, Sy, waar doet het zeer?

Terwijl Baumgartner de pijnlijke plekken in zijn lichaam opsomt, stelt Ed, die nu soepel de rol van professionele sport-

coach op zich heeft genomen, nauwgezet de potentiële schade aan alle bezeerde spieren, pezen en botten vast, en als zijn overzicht compleet is vraagt hij Baumgartner of deze zich in staat voelt overeind te worden gehesen en de trap op te worden geholpen.

Laten we het maar proberen, zegt Baumgartner. Als ik het niet red, weten we het gauw genoeg.

Dus trekt Ed Papadopoulos, een wildvreemde die nog geen tien minuten geleden bij Baumgartner naar binnen gestapt is, de oude man met zijn rechterhand omhoog terwijl hij met zijn linker de zaklamp vasthoudt, en begint dan met zijn rechterarm stevig om Baumgartners ribbenkast aan de moeizame onderneming om hem de smalle, gammele trap op te manoeuvreren. Van alles wat zeer doet in zijn lijf, stelt Baumgartner vast, is de pijn aan zijn knie nog het ergst, het doet zo zeer dat alleen al erop staan een soort schelle pijn veroorzaakt, zo'n schelle pijn die doet denken aan het gekrakeel van veertig krijsende katten, en toch, uit dankbaarheid voor Eds kommervolle zorg en vaardige, gespierde arm, neemt Baumgartner zich heilig voor zijn best te doen en niet te klagen, de pijn standvastig en in stoïcijns zwijgen te verdragen. Dus geeft Baumgartner, zelfs als Ed een relaas begint over zijn eigen knieblessure van vier jaar geleden, een gescheurde meniscus die hem het grootste deel van het seizoen aan de kant hield en hem uiteindelijk zijn carrière als werper kostte, geen kik en kreunt hij alleen zo nu en dan als Ed verder vertelt dat toen hij eenmaal van zijn blessure was hersteld, hij de snelheid van zijn *fast ball* kwijt was en dat zijn *curveball* ook niet meer je dat was, zodat het einde verhaal was geweest, en ook dan, ter-

wij Baumgartner verstrikt blijft in het breedvoerige verhaal van de voormalig werper over gefnuikte dromen en vervlogen idealen, een verhaal dat bijna de volle vier minuten doorgaat die het kost om de trap op te komen, neemt hij Ed nog steeds niets kwalijk en klampt hij zich vast aan de woorden van de meteropnemer als een grimmige, maar welkome afleiding van de pijn.

Als ze eenmaal boven zijn blijft Baumgartner op Ed leunen als hij de woonkamer in strompelt, waar zijn beschermengel hem zachtjes op de bank laat zakken en twee geborduurde kussens onder zijn hoofd duwt. Er moet ijs op die knie, zegt de jongeman, en voordat Baumgartner hem kan vertellen dat de ijsmachine van de koelkast het niet doet, is Ed de kamer al uit. Baumgartner hoort hoe het vriesvak geopend wordt en dan weer dichtgaat. Enkele seconden later verschijnt Ed weer met een verbaasd en teleurgesteld gezicht. Geen ijs, zegt hij, op de ongelukkige toon van een klein kind dat net heeft ontdekt dat er geen Kerstman is, of van een jonge onderzoeker die net heeft ontdekt dat er geen God is, of een stervende die net heeft ontdekt dat er geen volgende morgen is.

Maak je niet druk, zegt Baumgartner, het komt wel goed.

Dat weet ik nog zo net niet, zegt de meteropnemer. Volgens mij lig je behoorlijk in de kreukels, Sy. Je haar zit helemaal in de war, je broek is helemaal vies. Eigenlijk moet je naar het ziekenhuis om foto's te laten maken. Gewoon om zeker te weten dat er niets is gebroken.

Niks ervan, zegt Baumgartner. Niks ziekenhuis, niks foto's. Ik moet alleen even rustig aan doen, een beetje bijkomen. Dan ben ik zo weer het heertje.

Wat je wilt, zegt Ed, zijn patiënt zorgvuldig bekijkend terwijl in zijn hoofd onzichtbare radertjes beginnen te draaien. Laat ik op zijn minst een glas water voor je halen, oké?

Dank je. Een glas water zou fijn zijn.

Anderhalve minuut later gaat Ed, terwijl Baumgartner het water opdrinkt, opeens op de grond zitten en buigt zich zo ver naar voren dat zijn gezicht bijna dat van Baumgartner raakt. Vertel eens, Sy, welk jaar is het?

Baumgartner stopt halverwege een slok, slikt het water weg dat nog in zijn mond zit en zegt: Wat is dat voor vraag?

Zeg nou maar, Sy. Welk jaar is het?

Nou, eens even kijken. Als we 1906 en 1687 buiten beschouwing kunnen laten, evenals 1777 en 1944, dan moet het 2018 zijn. Wat zeg je daarvan? Aardig in de buurt?

Ed glimlacht en zegt: strak over de plaat.

Tevreden?

Nog twee of drie – gewoon voor de gein.

Met een diepe zucht van ergernis vraagt Baumgartner zich af of hij Ed op zijn snufferd zal slaan of uit beleefdheid het spel zal meespelen. Hij doet zijn ogen dicht, aarzelt even tussen knorrige brompot en zweverige denker, en zegt ten slotte: Goed, dokter, volgende vraag.

Waar zijn we?

Waar? Nou, hier natuurlijk, waar we altijd zijn – vanaf onze geboorte tot de dag van onze dood, gevangen in zijn of haar hier.

Dat klopt, maar ik dacht meer zoiets als de stad waar we nu zijn. De plek op de kaart waar we ons momenteel allebei bevinden.

Nou, in dat geval bevinden we ons in Princeton, toch? In Princeton, New Jersey, om precies te zijn. Een mooi, zij het saai stadje, volgens mij. Maar ja, dat is mijn mening. Wat vind jij?

Ik weet niet. Ik ben hier nooit eerder geweest. Voor mij ziet het er aardig uit, maar ik woon hier niet zoals jij, dus ik kan het niet echt zeggen.

Baumgartner wil Ed nog iets meer plagen als ze snel de overige vragen afwerken, maar hij kan het niet over zijn hart verkrijgen. De oprechte welwillendheid van de jongeman remt iedere neiging om hem te bespotten, dus wordt het vraag-en-antwoordspel beëindigd zodra de meterman ervan overtuigd is dat zijn patiënt geen tekenen vertoont van een hersenschudding of andere levensbedreigende zaken. Baumgartner zegt dat hij de meteropnemer al tijd genoeg heeft gekost en dat die weer door moet met zijn ronde, als de gesmeerde bliksem, omdat er vandaag nog meer meters moeten worden opgenomen, wat Ed er opeens aan herinnert dat hij na Baumgartners val van de trap in alle commotie is vergeten diens meter af te lezen, dus pakt hij stante pede zijn zaklamp en snelt de kamer uit om alsnog zijn eerste klus als officieel werknemer van PSE&G te klaren.

Terwijl Baumgartner luistert naar het geluid van werkschoenen die de keldertrap afklossen, blikt hij terug op de vreemde samenloop van omstandigheden die ervoor heeft gezorgd dat hij nu op zijn rug ligt met twee geschaafde ellebogen en een pijnlijk opgezette knie, die er ongetwijfeld voor gaat zorgen dat hij de komende weken, zo niet tot het eind van de zomer of misschien wel tot het eind van zijn leven,

mank zal lopen. Niks aan te doen, zegt hij bij zichzelf, en dan gaan zijn gedachten weer uit naar de arme meneer Flores en het akelige voorval met de twee afgezaagde vingers. Wat moet het vreselijk zijn geweest om zichzelf dat zijn lichaam aan te zien doen, denkt Baumgartner, niet alleen om die vingers van zijn hand gescheiden te zien worden, maar ook nog te weten dat hij helemaal zelf debet was aan zijn verminking. Naar wat hij allemaal heeft gehoord naaien artsen vingers tegenwoordig weer aan alsof het dagelijks werk is en laten ze die ook weer normaal functioneren, maar hij kent niemand die persoonlijk zo'n wonderbaarlijke restoratie heeft ondergaan, dus hoopt hij maar dat hij Rosita niet heeft voorgelogen met zijn belofte dat haar vader straks weer helemaal compleet zal zijn, want tegen kinderen mag je nooit liegen, *nooit*, onder geen beding, al mag die regel best worden overtreden waar het volwassenen betreft.

Inmiddels is hij zijn opstel over Kierkegaard en het boek dat hij van beneden wilde halen om de zin waaraan hij bezig was af te maken helemaal vergeten. Ook het telefoontje naar zijn zus is hij vergeten, plus het feit dat hij überhaupt een zus heeft, want er is inmiddels zoveel gebeurd sinds dat nog allemaal belangrijke en dringende zaken voor hem waren, dat ze net zo goed in het leven van iemand anders konden passen. Voorlopig wil hij alleen even rustig aan doen en wachten tot Ed klaar is met de meter beneden, want daarna zal hij hem bedanken voor alle goede zorgen en weer wegsturen. Hij doet zijn ogen dicht, en de eerste minuten springen zijn gedachten van het een naar het ander, maar al gauw is er niets meer en zijn de gedachten verdrongen door een reeks droombeelden,

meest van Anna toen Anna nog jong was, en ziet hij haar achtereenvolgens naar hem lachen, haar wenkbrauwen fronsen, ergens door een kamer lopen, ergens op een stoel zitten, op haar tenen staan en met haar armen naar het plafond reiken.

Als hij wakker wordt, wekt het licht dat de kamer in druppelt het vermoeden dat er enige tijd is verstreken. Baumgartner neemt aan dat het hooguit een kwartiertje is geweest, maar als hij op zijn horloge kijkt staan de wijzers op tien voor een, wat betekent dat hij drie kwartier tot een uur onder zeil is geweest. Hij kijkt naar de salontafel rechts van hem en ziet een met de hand geschreven briefje opgevouwen op de stapel boeken liggen. Teneinde het te lezen zal hij zijn rechterhand moeten uitsteken om met zijn vingertoppen het papiertje weg te grissen, maar dat zal hem ertoe dwingen om te testen hoe het met zijn elleboog gesteld is, maar potverdorie nog aan toe, even de tanden op elkaar nu, dus doet Baumgartner het, en hoewel de elleboog nog steeds pijn doet, is het niet zo erg dat het hem meer ontlokt dan een stevig gekreun.

Beste Sy, je sliep toen ik weer naar boven kwam. Ik wilde je niet wakker maken, dus ben ik weggegaan. Als mijn dienst erop zit, ga ik een zak ijsblokjes voor je kopen. Dat zal je knie goeddoen en ook de zwelling verminderen. Ik neem ook een nieuw lampje mee voor je kelder. Verwacht me zo tussen zes en halfzeven. Met vriendelijke groet, Ed Papadopoulos.

Uitzonderlijk, zegt Baumgartner bij zichzelf. Een wildvreemde die al die moeite voor hem doet. In een wereld vol gajes en egoïstische plurken komt er opeens een goedgezak als een soort beschermengel voorbij, en ja, dat ijs zal zeker helpen, want de knie is nog reuze gevoelig en het vlees rondom

de knieschijf is opgezet, voelt aan als een spons als gevolg van het bloed en het beschadigde weefsel, of wat er zich ook maar ophoopt onder de huid als een lichaamsdeel opzwelt.

Baumgartner neemt zich voor de baas van Ed bij PSE&G te bellen en de loftrumpet te steken over de uitmuntende kwaliteiten van zijn nieuwe werknemer.

De enige telefoon op de benedenverdieping hangt in de keuken, en als Baumgartner overweegt om erheen te gaan, beseft hij opeens dat hij trek heeft, zo'n trek dat hij besluit dat als het hem lukt om dat stukje te lopen, hij niet alleen met de PSE&G zal bellen, maar ook meteen iets voor zichzelf te eten zal maken.

Van de bank rollen is minder moeilijk dan verwacht, maar opstaan blijkt een marteling, evenals het naar voren bewegen van zijn rechterbeen, vooral als hij zijn voet neerzet. Kreunen helpt een beetje, maar niet veel, en hoewel op zijn linkerbeen de kamer door huppen de ideale oplossing zou zijn, is hij toch bang zijn evenwicht te verliezen, al heeft hij ooit als een uitstekend sportman bekendgestaan, als een van de beste van school in zijn jonge jaren, maar dat is alweer lang geleden, een heel leven geleden als je erbij stilstaat hoeveel jaren er sindsdien verstreken zijn, en Baumgartner ziet dan ook wel in dat het dwaas zou zijn om zelfs maar te overwegen dat risico te nemen, ondanks het feit dat hij ooit met zijn rechterhand zijn linkervoet kon vastpakken en met zijn rechterbeen over zijn linker kon springen zonder met zijn rechterhand de linkervoet los te laten. Het was een kunststukje dat zijn vrienden ontzag inboezemde en meisjes versteld deed staan, want hij was de enige die dat rare, bizarre kunststukje wist uit te voe-

ren, maar dat was toen, zegt hij bij zichzelf, en voorlopig zit er niets anders op dan zuchtend en steunend met langzame, voorzichtige stapjes naar de keuken te schuifelen en te bidden dat hij niet omvalt voordat hij er is.

Hij valt bijna om, maar net niet, hij redt het haast niet, maar toch net wel, en eenmaal over de finish is hij zo uitgeput van alle inspanningen dat hij op een van de stoelen ploft die om de keukentafel staan. Vanzelfsprekend is het de stoel die het dichtst bij de deur staat waar hij zojuist door is binnengekomen, maar het is ook de enige vanwaar je als je uit het raam kijkt de hele achtertuin kan overzien, en als hij zijn hoofd een stukje de andere kant op draait ook de hele kamer. Nog nahijgend en nog behoorlijk aangedaan door wat hij zojuist te verduren heeft gehad, beseft Baumgartner dat het wel even kan duren voor hij weer kan opstaan om zich van de stoel naar de kast te worstelen, en vandaar via de koelkast, de oven, de gootsteen naar de muurtelefoon, dus voorlopig zit hij er maar zo'n beetje, in een mist van pijn en vermoeidheid, en interesseert het hem ook totaal niet waar hij naar kijkt of wat hij ziet, ook al zou hij helemaal niets zien. Hij is toevallig zo op deze stoel geploft dat zijn hoofd naar de kamer gewend is, en terwijl zijn ademhaling geleidelijk weer een min of meer normaal ritme aanneemt, begint hij rond te kijken en valt zijn oog ten slotte op het aangekoekte pannetje op de grond. Daar begon het mee, zegt hij bij zichzelf, het eerste incident van de dag, dat alle andere in gang zette op deze dag van eindeloze incidenten, maar als hij nog eens naar het geblakerde aluminium pannetje aan de andere kant van het vertrek kijkt, dwalen zijn gedachten van het gestuntel van vanochtend weer geleidelijk

terug naar het verleden, het verre verleden dat op de uiterste grens van zijn herinnering schemert, en komt alles stukje voor heel klein stukje weer boven, die verdwenen wereld van Destijds, en daar is hij al, in zijn amper volgroeide twintigjarige lijf, een straatarme promovendus in de uiterste Upper West Side van Manhattan, voortstappend in het licht van een late septembermiddag, op jacht naar spullen voor het eerste appartement dat hij zelfstandig gaat bewonen, op weg naar de Goodwill Store op Amsterdam Avenue om zijn kast te vullen met goedkoop, tweedehands kookgerei voor zijn microscopisch kleine keukentje. En die karakterloze, maar rommelige zaak met zijn vergeelde muren en zijn zwakke tl-verlichting was de plek waar hij Anna voor het eerst zag, het meisje met de stralende, alziende ogen, dat zelf nog maar net achttien was en ook ergens studeerde. Geen woord werd er tussen hen gewisseld, alleen een paar blikken waarmee ze elkaar wogen, de potentiële voors en tegens proefden van wat er mogelijk wel of niet ging gebeuren als er al iets gebeuren ging, een lachje van haar, een lachje van hem, meer niet, en weg was ze, de septembermiddag in terwijl Schuchtermans erbij stond als de stuntel die hij was en nog steeds is, en toen maar dat stomme aluminiumpannetje kocht, dat maar liefst tien dollarcent kostte en al die jaren in zijn bezit is gebleven tot het vanochtend eindelijk de geest gaf.

Het duurde acht maanden voor hij haar weer tegen het lijf liep, maar natuurlijk herkende hij haar nog, en om redenen die voor hem nog steeds duister zijn herkende zij hém ook, en toen was het stapje voor stapje begonnen tot ze vijf jaar later getrouwd waren en zijn ware leven begon, zijn enige ware le-

ven dat geduurd had tot ze negen zomers geleden op Cape Cod op die golf gebotst was, dat woeste monster dat haar rug had gebroken en haar gedood had, en sinds die middag, sinds die middag – *nee*, zegt Baumgartner tegen zichzelf, daar moet je nu niet aan denken, zielenpoot die je bent, verman je en kijk niet meer naar dat pannetje, lamzak, of ik draai je eigenhandig de nek om.

Dus wendt Baumgartner zijn blik van het pannetje op de grond naar de achtertuin, die weinig meer is dan een armzalig onderhouden stukje gras met één kornoelje, die nog niet in bloei staat, maar al wel her en der in de knop zit, en kijk nou toch, zegt hij bij zichzelf, er is een lijster op het gras neergestreken, ongetwijfeld om naar wormen te speuren, en kijk, daar heeft hij er al een te pakken. Hij trekt hem met zijn snavel uit de grond, en dan *kwak*, gooit hij hem op het gras, hupt een paar tellen rond om wat andere zaken te bekijken, en dan opeens duikt hij weer op de worm af, schudt hem met zijn snavel heen en weer, pikt er een stukje van af en dan, *kwak*, gooit hij hem weer op de grond, hupt nog even op en neer, schiet nog een laatste keer met zijn kopje naar voren, grijpt de worm beet en schrokt hem in een keer naar binnen.

Baumgartner blijft naar de lijster staren die verwoed doorgaat met wormen vangen en opschrokken, want er zitten er flink wat onder het oppervlak van de tuin, veel meer dan hij ooit had gedacht, en terwijl de lijster ze stug uit de grond blijft trekken begint Baumgartner zich af te vragen hoe een worm smaakt en hoe het zou voelen om zo'n kronkelende, levende worm in je mond te stoppen en in te slikken.